

# Knút Wang hevur . . .

(Framhald frá 1. síðu).

aðra meining í orðini, enn tá ið tey í síni tíð vóru skrivað.

Er hetta «fair play» í blaðskrivning?

## FOLKAFLOKKURIN OG LOYSINGIN

Eg spurdi, hví fólkaflokksmenn ikki tóku loysingina í 1946?

Knút sigur, at fólkaflokkurin hevur ongatið havt meirluta á tingi til at fremja loysing; men hann sigur í sama viðfangi, at javnaðar- og sambandsmenn komu í minniluta.

Var tað ikki hetta fólkaflokkurin bardist fyrst í fremja loysingina? Saman við Jákup í Jákupsstovu var fólkaflokkurin í meirluta á tingi aftaná folkaatkvøðuna í 1946.

Fólkaatkvøðan snúði seg bara um loysing ella stjórnaruppskot. Fólkaflokksmenn søgdu tá, at loysingin hevði vunnið og «proklameraðu» føroyska ríkið skjótt aftaná.

Ríkisfelagsskapurin var sostatt slitin.

Men so hendi tað løgna, at fólkaflokksmenn — Jákup sat einsamallur eftir — stungu halan millum beinin og rýmdu av tingi; eftir boðum frá danska konginum, sum teir høvdu sett av nakrar dagar framman undan.

Tá ljóðaði harðliga í Dagblaðnum um óbótagerð danska kongens og «leigusveinara» hansara.

Einasti maður við politiskum reinfori var Knud Kristensen, forsætisráðharri.

Hetta var diktatur og harraboð.

Nú hevur pípan fingið annað ljóð.

Snøggliga er hetta vorðið demokratiskt og parlamentariskt, og nú sigur Knút burt út, «at kongur tá hevði rætt at uppløysa tingið.»

Ein lógin demokratiskur og parlamentariskur hurlivasi; men lat okkum steðga her, tí ivaleyst tolar Knút heldur ikki í hesum viðfangi: «citare» — og av teimum trýtur ikki.

## FOLKAFLOKKURIN OG SAMBANDIÐ

Undanstøkingarnar í tróta ikki hjá Knúti, og tað ræður tí um at leggja annan týðning í orðini nú, enn tann óreingiliga týðning, ið blaðið fegin vildi hava fram, tá tey vóru skrivað fyrst í rúmunum á máli síðan.

Tá ið fólkaflokkurin vildi reka sambandið úr øllum álitisessum her á landi, var m. a. ein sambandsmaður ikki so sjáldan nevndur, navnliga Kr. Djurhuus, men tað var ofta undir heitinum hin «svartast» av øllum sambandsmonnum. Og sama skoðsmál fingur aðrir sambandsmenn við honum.

Tað er nú ein lógin politikkur, tá menn hava sett sær sum **høvuds-mál** at reka sambandsmenn úr øllum álitisessum, so at velja hin «svartasta» í landsins fremsta ses. — Fleiri orð um tað málið eru ivaleyst óneyðug!

## FOLKAFLOKKSKUR STJÓRNARPOLITIKKUR

Knút Wang heldur, at fólkaflokkurin í stjórnartíð síni 1950—

58 gjørdi sjálvstýrisrørsluni mikið gagn.

Hvat tað eru fyrst «sjálvstýris-mál», Knút her sipar til, er ikki lætt at skilja; tí tað fer ivaleyst at vera torført hjá fólki at hómá nakkað stórvægis «sjálvstýri» frá teirri tíðini; men hinvegin vita vit um mál, sum lutvis høvdu verið á føroyskum hondum, men sum júst í

stjórnartíð fólkaflokksins vóru «avreidd» fullt og heilt á danskar hendur — eitt nú politimálið.

Praktiskja uppbyggingarbeiði, Knút sipar til í sama tíðarskeiði undir fólkaflokkstýrinum, verður ikki lætt at fáa eyga á, sjálvt um hetta tíðarskeiði; — tibetur — er við at hvørva í søguni, serstakliga

(Framhald á 3. síðu)

## MARTIN OLSEN TRANMÆL

### EN «GRAND OLD MAN» I NORSK ARBEIDERRØRSEL

Martin Tranmæl — Navnet er blitt en fanfare i norsk arbeider-reising. Mannen som engang talte om dynamitt i borehulene og spik-ker i kapitalistenes kister og mye annet fælt. Mannen som fikk det gode borgerskap til å skjelve når arbeiderne trengte på med sine krav: 8 timers dag, organisasjons-og streikerett, bedre levevilkår og trygge sosiale forhold. Nei, det ble ikke idyll og søndagstilhet der Tranmæl for fram. Han var den vekkende, glødende, fengende agitatoren, en av de største Norge har fostret. — Han var først «Socialdemokratene» senere «Arbeiderbladene» sjefredaktør som med sine korte, fyndige og slagkraftige ledere holdt både partifellere og motstandere våkne over hele landet.

No er Martin Tranmæl snart 85 år, men enno følger han med og vi har da så ofte fulgt med i hans spalte i «Arbeiderbladet» og gledet oss over hans små, skarphegne huskelapper som ledes både av venner og motstandere. For enno få år siden var Tranmæl ute hos parti-feller som ville høre ham fortelle fra sin mektige livsgjerning, den å samle den norske arbeider-rørsle til den store og sterke orga-nisasjon vi har idag.

Tranmæl var som et friskt væ-er over landet og ble hørt av tusener og atter tusen trauste og byggende kvinner og menn. Fryktet og hatet av borgerskapet.

For dem sto han som en av dem der ville innføre bolsjevisme og gudløsheten i landet, en mann som arbeidet for nedrustning og streiker overalt hvor han fikk høve til det. Det førte til uro der han dro fram. Da myndighetene ga ham 81 dagers fengsel var han blitt valgt til stortingsmann og han ble ført i triumf fra Møllergaten 19 (Politistasjonen i Oslo) til Stortinget der han kun ble en eneste periode 1925—1927. Tranmæls plass var ikke Stortingets talerstol, men han reiste sin gjerning med sin retoriske begavelse midt ute blandt folket.

I 1962 var Det Norske Arbeider-partiet 75 år. Martin Tranmæl var sjølsagt med blandt dem som ble hyldet ved dette jubileum.

Kort fortalt er Martin Tranmæl født i Melhus, Trøndelag. Han var bondesønn. Martin var en vilter krabat som dro inn til Trondheim og kom i malerlære der. Allerede som malersvenn ble han fagorganisert 1896. Han var desuten en ivrig avholdsmann og sto i I.O.G.T: helt til han i 1932 stiftet Arbeidernes Avholdslagslag hvis formann han var i mange år.

To gange var han i USA, men etter det for Norge så avgjørende året 1905 slo han seg ned i Norge hvor han ble redaktør først i Trondheimsavisen «Ny Tide» og senere som Redaktør i «Arbeiderbladet», Oslo som i mange år har vært regjeringsorgan. Her var han sjefredaktør fra 1923—1949. Han har vel hovedæren for det gode samarbeidet mellom DNA og Arbeidernes faglige landsorganisasjon. Tranmæl har fra 1900 og opp-

over fulgt partiet framover. Han kunne glede seg over en stadig vekst. Han har fulgt med gjennom radikale perioder med Lenins Moskva æser, gjennom splittelse til seier og samling. Da partiet la om sin politikk fra den revolusjo-nære linje til reformvegens skritt for skritt med den demokratiske sosialisme som rettesnor slik parti-et står for idag har Tranmæl all-tid hatt evnen til følge med i ut-viklingen. Han har jo i fullt monn vært en stridens mann. Få har gjort bedre nytte for seg i partiets tjeneste enn ham. Forlenget kunne han ha vært statsminister, men han valgte vegen som partiets våkne samvittighet utad og innad.

Tranmæl kan med tilfredshet se tilbake på et uvanlig virksomt liv. Han har vært i god vigør hele ti-da. Ved sin 70 års dag ga parti-fellene ham en hytte i Maridalen utenfor Oslo. Martin har alltid for stått hva friluftslivet betyr for helsen. Så snart han kunne koble av byttet han pennen og stemmen med kaffekjelen, ryggsekken og fiskestanga og dro til fjells sam-men med gode venner.

Han har hele sitt liv ført en aske-tisk og sund tilværelse uten bruk av stimulanter og det har ført med seg god helbred og fin kondisjon.

Martin Tranmæls navn vil alltid leve i den norske arbeider-rørsles historie. Hans navn lyser med glans langt utover den tida da hans store og små motstandere forlenget er glemt. Martin Tranmæl har all-tid vært en enkel mann, lett å få kontakt med, trofast og oppriktig i all sin ferd. Han har fått så mange bevis på hva han har betydd i norsk arbeider-rørsle. Martin Tranmæl har den lykke å se hvor langt hans parti har nåd i dag. Vi takker ham med ærbødighet og be-undring for hans mektige innsats for vårt mål.

Fridtjof Diesen.

## BRØDLEYP

I dag giftast i Havnar kirkju Billa Stephansen og Norman Eg-bolm, bæði úr Havn. Adr.: Boda-nes.

I dag giftast Sonja Olsen og Páll Thomsen, Klakksvík.

## HVAT HENDI I LONDON

Ein London-avis skrivur: Tá ið russar skutu út rúmdarhjúni hendi helta í London:

— Ráðharrin fyrst almennum ar-beiðum vígdi eitt drykkjuhús fyrst hundar, fyra ljúfr sovnáðu i Undirhúsinum, og ferðslan í London ok við fjørni ferð — 24 km um timan.

## TEY KOMU SAMAN

I Berlín varð Hermann Krüger nýliga vígður til barndómsvinkonu sína, Hann er 74 og hon 66. Mamma hennari sýtti teimum at giftast, tá tey vóru ung. Seinri giftast bæði, men nú vóru tey einkja og einkjumaður; men hvørki hevði gloymt trúlovingardagarnar i — 1917.

## FRIDARÆTLAN bretska arbeidaraflokksins

Harold Wilson, formaður bretska arbeidaraflokksins, hevur bor-íð fram flokksins fridarætlan, sum hann hevur biðið Vestan-veldini arbeida fram ímóti og koma í bønn vinarlag við Sovjet.

Fridarætlan er í 6 greinum, og menn halda at báðar tær fyrstu greinirnar koma at hava alstóran týðning í valstriðnum. Greinirnar eru annars hesar:

1. Skipan av atomleysum øki um-fatandi bæði Vestur- og Eystur týskland, Pólland og Tjekko-slovakia.
2. Samráðingar við russar um uppskot Krushevs um ikki-

álopssáttmála millum NATO-og Warszawa-londini.

3. Vestanveldini skulu arbeida fram ímóti banni móti øllum atomroyndum.
4. Forðað verður fyrst at fleiri lond fáa atomvápn.
5. Skipan av kanningarstöðum, ið skulu forða snaraløpum.
6. Samráðingar um at minka um kappdubbingina.

## Tryggingarsambandið FØROYAR

|                         |           |
|-------------------------|-----------|
| Føroya Kríggstrygging   | Tlf. 1090 |
| Føroya Sjóváttrygging   | - 1090    |
| Føroya Brunatrygging    | - 1098    |
| Føroya Vanlukkutrygging | - 1721    |

### Vit tryggja:

Bátar, skip, vorur, hús, innbúgv, akfør o. a.

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging.

## Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn

## Fylkingarmerkið reyða

Føroyskað eftir Maaninum Kristensen

Lag: Høje Nord

Reyða flagg, á fylkisstong!  
Ei for frekleiksyndi sterka,  
men for líð, ið lætt til verka  
leikar bekkín á og rong.  
Veitra yvir valfalið  
at verja land, vårt dyra he'm,  
og í friði  
søkja sigurs stolta gleim.

Dúkur tú, sum í dag  
reyður móti himli dandar,  
her tað líð, sum við tær andar,  
livsins sterka broðralag!  
Tímar gyltu rúnur gífa  
okkum von um góða havn.  
Tær áritað  
stendur frælsis stolta navn!

Reyða flagg! Figgjends mál  
tínum flokki kyndir brandar.  
Hann igjøgnum stríðsins vandar  
vinnur víljans sterka stál.  
Meðan lund í djúpum longslí  
leingist móti betri tíð,  
víntrast fongslíð  
hær tú forist hátt til stríð.

Stolta flagg! Sjá títt vað!  
Sjá tú, hvussu myrkríð svinnur  
sjá tú, hvussu stólt tú vinnur  
framm til sólskins bjarta dag!  
Hjartað leikar, eygu loga,  
okist fílið dag um dag.  
Brátt vík skoða  
bjarta heimsins broðralag!

P æ t u r.